

FreeKie vezérlő

gépkönyv

Martin

Tartalom

1. Bevezetés.....	3
Biztonsági előírások	3
2. Üzembehelyezés	4
DMX kábel bekötése	4
3. DMX címzés	5
4. A vezérlő beállítása.....	7
Eszköz felkonfigurálása	7
Stroboszkóp felkonfigurálása	8
Füstgép felkonfigurálása	8
Követőgép felkonfigurálása	9
5. Előadás programozása	10
6. Lejátszás	12
Előadások lejátszása	12
Idő szerinti futtatás	12
Zene ütemére való futtatás	12
MIDI kódra való futtatás	12
Mozgógépek lejátszás alatti kézi vezérlése	13
Fényerő szabályzás.....	13
Futási idő lejátszás alatti módosítása.....	13
Követőgép használata előadás lejátszásakor	13
Füstgép használata előadás lejátszásakor	14
Stroboszkóp használata előadás lejátszásakor	14
7. Rendszerfunkciók.....	15
Szerkesztő funkció lezárása.....	15
A PIN kód aktiválása.....	15
A PIN kód deaktiválása.....	15
Memóriák törlése.....	15
8. Hibakeresés	16
9. Technikai adatok	17

1. Bevezetés

Köszönjük, hogy a Martin Freekie vezérlőt választotta. Ez a könnyen kezelhető pult 12 db mozgógép vezérlését képes ellátni, valamint különböző effekt funkciók használatát teszi lehetővé. A 12 db mozgógépen kívül képes még füstgép és stroboszkóp vezérlésére. A botkormány segítségével könnyen képesek leszünk a mozgógép tükör ill. fej mozgatására.

Biztonsági előírások

- A berendezést csak a leírtak szerint használjuk!
- Ne tegye ki a készüléket víz és egyéb nedvesség hatásának!
- Győződjön meg arról, hogy a készülék megfelelően van e földelve!
- Ne távolítsuk el a készülék borítását. Javítás céljából forduljon a jótállási jegyen feltüntetett szakszervizhez!
- A meghibásodott hálózati kábelt azonnal cserélje ki!

2. Üzembehelyezés

A Freekie vezérlő tartozékai:

- 9V/1A hálózati adapter
- Gépkönyv

DMX kábel bekötése

A pult DMX kimenetén megjelenő soros adat a DMX kábel segítségével jut el a vezérlendő eszközhöz, majd annak DMX kimenetéről tovább a következő géphez.

A DMX512 szabvány szerint a DMX kábel bekötése a következő:

- 1 pólus: közös
- 2 pólus: hideg pont (-)
- 3 pólus: meleg pont (+)

Előfordulhat, hogy néhány régebbi Martin effektgépnél a meleg és a hideg pont fordítva van bekötve. Ilyen esetben adapter kábel szükséges, melynél a kábel egyik felén a meleg és a hideg pontot fordítva kell bekötni.

Néhány jó tanács

- **Használjon szabványos DMX kábelt!** Csak a DMX512 protokollnak megfelelő árnyékolt, csavartérpárú kábel biztosítja a hibamentes adatátvitelt. A mikrofókábel alkalmatlan a DMX adat helyes átvitelére.
- **Soha ne alkalmazzon "Y" elágaztatást!** Ha a DMX jelet el kívánja osztani használjon az erre a célra alkalmas DMX elosztót, mely egyben a jel erősítését is elvégzi.
- **Ne terhelje túl a DMX vonalat!** A túl sok effektgép, vagy a túl hosszú DMX vonal hibákat eredményezhet. Egy DMX vonal maximum 300m hosszúságú lehet, és maximum 32 vezérlendő eszközből állhat.
- **Mindig zárja le a DMX vonal végét!** Tegyen a DMX lánc utolsó elemének kimenetére egy 120 ohmos lezárást. Ezt a legegyszerűbben egy lengő XLR csatlakozóaljzat 2 és 3 pólusai közé forrasztott 120 ohmos ellenállással lehet megoldani.

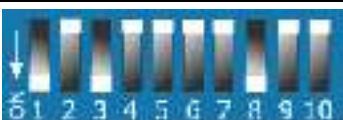

3. DMX címzés

Minden olyan DMX eszköznek, mely rajta van a soros vezérlő láncon DMX címet kell adnunk, ami azt jelenti, hogy meg kell adnunk az eszköz által vezérelt DMX csatornák kezdő csatornáját. Azok az eszközök, melyeknek ugyan az a kezdő címe, ugyan azt is fogják csinálni.

A Freekie összesen 12 eszközt ill. eszköz csoportot képes vezérelni (eszköz csoporton egy címre állított eszközök csoportját értjük). A Freekie egy mozgógépnek összesen 12 DMX csatornát tart fenn, attól függetlenül, hogy az adott eszköz mennyi DMX címet foglal, így gyakorlatilag a Freekie-ben a DMX címek fixek.

A kisebb mozgógépeket egy úgynevezett DIP kapcsoló segítségével tudjuk felcímezni. Az alábbi táblázatban ismertetjük a 12 + 2 eszköz kezdő címét, valamint a cím beállítását a DIP kapcsolón. Természetesen a fejlettebb gépeknél már nyomógombok segítségével tudjuk a kezdőcímet beállítani.

Eszköz	DMX cím	DIP kapcsoló beállítás
1	1	
2	13	
3	25	
4	37	
5	49	
6	61	
7	73	
8	85	

9	97	
10	109	
11	121	
12	133	
Strobi	145	
Füstgép	157	

4. A vezérlő beállítása

Eszköz felkonfigurálása

1. Nyomjuk meg és tartjuk lenyomva az **EDIT**-et 3 másodpercig.

```
EDIT MODE
SELECT ITEM
```

2. Abban az esetben ha a PIN kód funkció be van kapcsolva, írjuk be a PIN kódot (a gyári kód: 221174). A számok beütéséhez használjuk a húzok alatt lévő számozott gombokat. Nyomjuk meg az **ENTER**-t.
3. Nyomjuk meg a **FIXTURE** gombot, a LED visszajelző világít.

```
SELECT
FIXTURE(S)
```

4. Válasszuk ki a húzok alatt lévő számozott gombok segítségével a programozni kívánt eszközt. Kiválaszthatunk eszköz csoportot is, úgy hogy az első eszköz számának megnyomásakor a gombot nyomva tartjuk és megnyomjuk az utolsó eszközhöz tartozó gombot. Így tudunk azonos típusú, de különböző című mozgógépet egyszerre programozni.
5. Nyomjunk **ENTER**-t.

```
SELECT PAN:
CHANNEL: None
```

6. Rendeljük hozzá a pan irányú mozgást a botkormányhoz a pan paraméterhez tartozó húzó mozgatásával. Nyomjunk **ENTER**-t.

```
SELECT TILT:
CHANNEL: None
```

7. Rendeljük hozzá a tilt irányú mozgást a botkormányhoz a tilt paraméterhez tartozó húzó mozgatásával. Nyomjunk **ENTER**-t.

```
SELECT DIMMER:
CHANNEL: None
```

8. Határozzuk meg a fényerőszabályzót a dimmer paraméterhez tartozó húzó mozgatásával. Nyomjunk **ENTER**-t.

```
SELECT DIN. VAL.
MINIMUM: 0
```

9. Ugyanazzal a húzóval adjuk meg a dimmer csatorna minimumát. Nyomjunk **ENTER**-t.

```
SELECT DIN. VAL.
MAXIMUM: 255
```

10. Ugyanazzal a húzóval adjuk meg a dimmer csatorna maximumát. Nyomjunk **ENTER**-t.
11. Az eszközöket ezzel felkonfiguráltuk. Amennyiben van még felkonfigurálandó eszközünk, mennünk vissza a 4. lépéshez. Amennyiben végeztünk, úgy nyomjunk **EDIT**-et.

Stroboszkóp felkonfigurálása

A Freekie-vel lehetőségünk van stroboszkóp effekt létrehozásához közvetlen nyomógomb segítségével. A stroboszkópnak (vagy ha több van az összesnek) a 145-ös DMX címen kell állniuk.

1. Nyomjuk meg és tartjuk lenyomva az **EDIT**-et 3 másodpercig.

A rectangular LED display with a grid of small lights. The text 'EDIT MODE' is displayed on the top two lines, and 'SELECT ITEM' is displayed on the bottom two lines.

2. Abban az esetben ha a PIN kód funkció be van kapcsolva, írjuk be a PIN kódot (a gyári kód: 221174). A számok beütéséhez használjuk a húzok alatt lévő számozott gombokat. Nyomjuk meg az **ENTER**-t.

3. Nyomjuk meg a **STROBE** gombot.

A rectangular LED display with a grid of small lights. The text 'SETUP ACTIVE' is displayed on the top two lines, and 'STROBE SCENE' is displayed on the bottom two lines.

4. Állítsuk be az 1-12 húzó segítségével a stroboszkópot abba az állapotba, melyet elő kívánunk hívni a **STROBE** gomb megnyomásával (aktív állapot) majd nyomjunk **ENTER**-t.
5. Állítsuk be az 1-12 húzó segítségével a stroboszkópot abba az állapotba, melyet akkor kívánunk látni, ha a **STROBE** gomb nincs lenyomva (passzív állapot) majd nyomjunk **ENTER**-t.
6. A kilépéshez nyomjunk meg az **EDIT**-et.

Füstgép felkonfigurálása

A Freekie-vel lehetőségünk van füst effekt létrehozásához közvetlen nyomógomb segítségével. A füstgépnek (vagy ha több van az összesnek) a 157-es DMX címen kell állniuk.

1. Nyomjuk meg és tartjuk lenyomva az **EDIT**-et 3 másodpercig.

A rectangular LED display with a grid of small lights. The text 'EDIT MODE' is displayed on the top two lines, and 'SELECT ITEM' is displayed on the bottom two lines.

2. Abban az esetben ha a PIN kód funkció be van kapcsolva, írjuk be a PIN kódot (a gyári kód: 221174). A számok beütéséhez használjuk a húzok alatt lévő számozott gombokat. Nyomjuk meg az **ENTER**-t.

3. Nyomjuk meg a **SMOKE** gombot.

A rectangular LED display with a grid of small lights. The text 'SETUP ACTIVE' is displayed on the top two lines, and 'SMOKE SCENE' is displayed on the bottom two lines.

4. Állítsuk be az 1-12 húzó segítségével a füstgépet abba az állapotba, melyet elő kívánunk hívni a **SMOKE** gomb megnyomásával (aktív állapot) majd nyomjunk **ENTER**-t.
5. Állítsuk be az 1-12 húzó segítségével a füstgépet abba az állapotba, melyet akkor kívánunk látni, ha a **SMOKE** gomb nincs lenyomva (passzív állapot) majd nyomjunk **ENTER**-t.
6. A kilépéshez nyomjuk meg az **EDIT**-et.

Követőgép felkonfigurálása

A Freekie-vel lehetőségünk van egy mozgógépet követőgépként használni, úgy, hogy a lejátszás közben ezt a mozgógépet a lejátszástól függetlenül tudjuk vezérelni.

1. Nyomjuk meg és tartjuk lenyomva az **EDIT**-et 3 másodpercig.

2. Abban az esetben ha a PIN kód funkció be van kapcsolva, írjuk be a PIN kódot (a gyári kód: 221174). A számok beütéséhez használjuk a húzók alatt lévő számozott gombokat. Nyomjuk meg az **ENTER**-t.
3. Nyomjuk meg a **SPOT** gombot.
4. Válasszuk ki a mozgógépet az **1-12** gombok segítségével.
5. Állítsuk be a mozgógép paramétereit.
6. Állítsuk be az úszási időt a **FADE TIME/PITCH** húzó segítségével.
7. Nyomjunk **ENTER**-t.
8. A kilépéshez nyomjuk meg az **EDIT**-et.

5. Előadás programozása

Egy előadás (show) 10 világítási képből (jelenetből) áll. Minden világítási kép tartalmazza az összes mozgógép minden paraméterének egy beállított értékét. Az előadások úgynevezett bankokban tárolódnak. Egy bank összesen 12 előadást tartalmazhat. A bankok száma 10.

Előadások programozása

1. Nyomjuk meg és tartjuk lenyomva az **EDIT**-et 3 másodpercig.

2. Abban az esetben ha a PIN kód funkció be van kapcsolva, írjuk be a PIN kódot (a gyári kód: 221174). A számok beütéséhez használjuk a húzók alatt lévő számozott gombokat. Nyomjuk meg az **ENTER**-t.
3. Nyomjuk meg a **SHOW** gombot.
4. Válasszuk ki a megfelelő bankot a < > gombok segítségével.
5. Válasszuk ki a megfelelő előadást az **1-12** gombok segítségével.
6. A képernyő a következőket tartalmazza:

SC n ,n	Az aktuális jelenet / az összes jelenet. Ha az előadás nem tartalmaz egy jelenetet sem akkor az „empty” (üres) szöveg látható.
MA	A kiválasztott makró típusa: <ul style="list-style-type: none"> • OFF (nincs) • CIRC (körözés) • PAN (pan irányú mozgás) • TILT (tilt irányú mozgás)
FT	A jelenethez beállított úszási idő. Ezzel a beállított idővel történnek az effektváltások, valamint a pzícióváltások.
WT	A jelenethez beállított várakozási idő. Az egy jelenethez tartozó teljes idő az úszási és a várakozási idő együttesen.

7. Nyomjuk meg a **FIXTURE** gombot.
8. Válasszuk ki a beállítani kívánt mozgógépet az **1-12** gombok segítségével.
9. Állítsuk be a mozgógépek paramétereit a húzók, valamint a botkormány segítségével. Ha finoman szeretnénk a mozgást állítani, nyomjuk be a **FINE** gombot.

10. Lehetőségiünk van a mozgáshoz egy makrót rendelni. Ez a következő lehet: körözés, pan irányú mozgás, tilt irányú mozgás.
  - Nyomjuk meg a **MACRO** gombot egyszer, kétszer vagy háromszor a makró típusának kiválasztásához.
  - Állítsuk be a mozgás sebességét a **FADE TIME/PITCH** húzó segítségével.
  - Állítsuk be a körözés nagyságát a **WAIT TIME/MASTER** húzó segítségével.
  - A makró beállításból való kilépéshez nyomjunk **ENTER**-t.
11. Állítsuk be a jelenetre vonatkozó úszási időt a **FADE TIME/PITCH** húzó segítségével.
12. Állítsuk be a jelenetre vonatkozó várakozási időt a **WAIT TIME/MASTER** húzó segítségével.
13. Ha kész vagyunk a jelenettel, nyomjunk **ADD**-t. Ekkor a most beállított jelenet hozzáadódik az előadáshoz. A < > gombok segítségével tudunk lapozni a jelenetek között. Az **INSERT** segítségével utólag be tudunk szúrni jelenetet, a **DEL** segítségével pedig törölni tudunk jelenetet. A **STORE** gombbal mentjük el az előadást.
14. Ismételjük el a fenti lépéseket, míg meg nem vagyunk az összes jelenettel (nem kötelező mind a 10 jelenetet megcsinálni).
15. Az előadás teszteléséhez nyomjuk meg a **PREV**. Gombot.
16. Kilépéshez nyomjuk meg az **EDIT**-et.

6. Lejátszás

Előadások lejátszása

A következő módon tudunk egy előadást futtatni:

1. Válasszuk ki a megfelelő bankot a < > gombok segítségével. A **SHOW** gomb nem lehet aktív.
2. Nyomjuk meg a **SHOW** gombot.
3. Válasszuk ki a megfelelő előadást az **1-12** gombok segítségével. Az előadás lejátszása rögtön elindul. Az előadás utolsó jeléhez érve a lejátszás automatikusan újra indul. Több előadást is tudunk egyszerre futtatni, úgy, hogy megnyomjuk az első előadáshoz tartozó gombot, nyomva tartjuk, majd lenyomjuk az utolsó előadáshoz tartozó gombot, így egy előadás tartományt tudunk kijelölni.

Egy előadás futtatásának 3 féle módja lehetséges:

- Előre beprogramozott idők szerinti futtatás
- Zene ütemére való futtatás
- MIDI kódokra való futtatás

Idő szerinti futtatás

Az előadás az előre beprogramozott idők szerint fut amennyiben a **FADE TIME/PITCH** húzó középpállásban van.

Zene ütemére való futtatás

A zene ütemére való futtatás forrása jöhet a beépített mikrofonon keresztül vagy egy külső mikrofonról az audio bemeneten keresztül. A **FADE TIME/PITCH** húzót nulla állásba kell lehúznunk, ekkor a „CONTROL BY AUDIO” üzenet jelenik meg a kijelzőn.

MIDI kódokra való futtatás

Amennyiben egy MIDI eszköz t csatlakoztatunk a Freekie-hez, a MIDI eszköz első 24 billentyűjével képesek leszünk előadások lejátszására.

- 1-12 az első bankban lévő előadások aktiválása
- 13-24 a második bankban lévő előadások aktiválása

Mozgógépek lejátszás alatti kézi vezérlése

Megjegyzés: Amennyiben egy mozgógépnél kézi vezérlést kezdeményezünk lejátszás alatt, úgy az megszűnik a lejátszásban részt venni.

1. Nyomjuk meg a **FIXTURE** gombot.
2. Válasszuk ki a megfelelő mozgógépet az **1-12** gombok segítségével.
3. A húzók és a botkormány segítségével változtassuk a mozgógép paramétereinek értékét.
4. A normál futáshoz való visszatéréshez nyomjuk le újra a **FIXTURE** gombot.

Fényerő szabályzás

A **MASTER** húzó hivatott az összes mozgógép fényerejének együttes szabályzására.

A **BLACKOUT** gomb segítségével az összes mozgógép fényerejét levehetjük a minimumra. Aktív állapotban a kijelző villog.

A blackout funkció nincs hatással a követőgépre.

Futási idő lejátszás alatti módosítása

A **FADE TIME/PITCH** húzó segítségével futás közben tudjuk módosítani a futás sebességét + ill. – irányba.

Követőgép használata előadás lejátszásakor

Amennyiben programoztunk követőgépet (*lásd: Követőgép felkonfigurálása 9. old.*) a következő képen használhatjuk:

1. Nyomjuk meg a **SPOT** nyomógombot (a LED világít) miközben futtatunk egy előadást. Az előadás tovább fut kivéve a követőgépnek programozott mozgógépet.
2. A botkormány és a húzók segítségével vezéreljük a követőgépnek programozott mozgógépet.
3. A követőgép használatának befejezéséhez nyomjuk le a **SPOT** gombot (a LED nem világít).

A blackout funkció nincs hatással a követőgépre.

Füstgép használata előadás lejátszásakor

Először konfiguráljuk be a füstgépet (*lásd: Füstgép felkonfigurálása 8. old.*).

A füstgép aktivizálásához nyomjuk be a **SMOKE** gombot és tartjuk lenyomva, amíg szükséges. A **SMOKE** gombot lenyomva tartva a húzók segítségével tudjuk szabályozni a füstgép paramétereit.

Stroboszkóp használata előadás lejátszásakor

Először konfiguráljuk be a stroboszkópot (*lásd: Stroboszkóp felkonfigurálása 8. old.*).

A stroboszkóp aktivizálásához nyomjuk be a **STROBE** gombot és tartjuk lenyomva, amíg szükséges. A **STROBE** gombot lenyomva tartva a húzók segítségével tudjuk szabályozni a stroboszkóp paramétereit.

7. Rendszer funkciók

Szerkesztő funkció lezárása

Lehetőség van a szerkesztő funkciót a nem kívánt személyek elől egy PIN kód segítségével lezárni. A PIN kód gyári beállítása: 221174.

A PIN kód aktiválása

Nyomjuk le a **SPOT** és a **FINE** gombokat egyszerre és tartjuk azokat lenyomva 5 másodpercig.

A PIN kód deaktiválása

1. Nyomjuk le a **SPOT** és a **FINE** gombokat egyszerre és tartjuk azokat lenyomva 5 másodpercig.
2. Írjuk be a számgombok segítségével a PIN kódot (gyári beállítás: 221174).
3. Nyomjunk **ENTER**-t.

Memóriák törlése

A Freekie-ben lévő összes memória törléséhez kövessük az alábbiakat:

1. Kapcsoljuk ki a Freekie-t.
2. Egyszerre nyomjuk meg és tartjuk lenyomva a **SHOW** és **FIXTURE** gombokat.
3. Kapcsoljuk be a Freekie-t.
4. Írjuk be a számgombok segítségével a PIN kódot (gyári beállítás: 221174).
5. Nyomjunk **ENTER**-t. A „CLEAR MEMORY...” szöveg látható a kijelzőn.

8. Hibakeresés

probléma	lehetséges ok	megoldás
Az eszközök nem reagálnak a vezérlésre.	A vezérlő nincs összekapcsolva az eszközökkel.	Vizsgáljuk meg a DMX kábelt.
	A pult Blackout módban van.	Nyomjuk meg a [Blackout] gombot.
Néhány eszköz nem reagál vagy össze-vissza működik.	DMX kábel hiba.	Vizsgáljuk meg a DMX kábelt.
	DMX jel polaritás cseréje.	Vizsgáljuk meg a DMX kábelt bekötését. (lásd 2. fejezet)
	DMX jel reflexiója.	Az utolsó eszköz DMX kimenetére tegyünk 120 ohmos lezárást.
	Az eszköz rossz címzése.	Vizsgáljuk meg a címzést.
	Az eszköz nincs bekapcsolva.	Kapcsoljuk be az eszközt.
	Protokol automatikus felismerési hiba.	Először a vezérlőt kapcsoljuk be, majd csak azután az eszközt.
Az eszköz néhány paramétere nem a program szerint viselkedik.	A húzók felülbírálják a jelben lévő értékeket.	Nyomjuk meg a FIXTURE gombot.
Néhány lámpa nem világít.	A gyújtó parancsot nem adtuk ki az eszköz számára.	Adjuk ki a gyújtó parancsot.

9. Technikai adatok

Magasság..... 95 mm
Hosszúság..... 482 mm
Szélesség ..... 176 mm
Súly..... 2.5 kg
Rack méret..... 19" x 4U

Teljesítmény felvétel 9V/1A

Hálózati feszültség ..... 210-240 V / 50-60 Hz

Előadás szám 120

Jel szám 1.200

DMX csatornák száma 168

Martin ProfessionalA/S • Olof Palmes Allé 18 • DK-8200 Aarhus N Phone: 45/87-40-00-00 • www.martin.dk
LISYS Fényrendszer Rt. • 1134 Budapest • Kassák L. u. 81. Tel: 1/359-98-42 • Fax: 1/359-03-60 •
www.lisys.hu